

NORGES HØYESTERETT

Den 7. mars 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Kallerud og Bergsjø i

HR-2023-415-U, (sak nr. 22-187982STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Kai-Inge Gavle)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Peter Andre Johansen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

(1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd, i sak om straffutmåling for alkoholpåvirket føring av elsparkesykkel.

(2) A ble 19. august 2022 siktet for å ha ført motorvogn når hun var påvirket av alkohol, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd. Grunnlaget er beskrevet slik i siktelsen:

«Onsdag 13. juli 2022 ca. kl. 21.20 i Akershusstranda i Oslo førte hun en elsparkesykkel, til tross for at hun var påvirket av alkohol. Utåndingsprøve tatt av henne kl. 21.38 viste en alkoholkonsentrasjon på 0,29 milligram pr liter luft, som tilsvarer en promille på 0,58.»

(3) Saken ble oversendt til Hordaland tingrett for behandling som tilståelsesdom.

(4) Hordaland tingrett avsa 19. oktober 2022 dom med slik domsslutning:

- «1. A, født 00.00.1988, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 22 første ledd til en straff av fengsel i 14 –fjorten- dager som med hjemmel i straffeloven § 34 gjøres betinget med en prøvetid på 2 –to- år samt en bot stor kr. 7 500,- - kronersjutusenfemhundre-subsidært fengsel i 15 –femten- dager.
2. A fradømmes retten til å kjøre førerkortpliktig motorvogn for en periode av 8 –åtte- måneder regnet fra 13.07.2022. Hun pålegges å avlegge delvis (praktisk) førerprøve ved gjenerverv av førerretten, jf. tapsforskriften § 8-3 annet ledd.»

- (5) A anket til lagmannsretten. Anken gjaldt straffutmålingen.
- (6) Gulating lagmannsrett avsa 23. november 2022 beslutning hvor anken ble nektet fremmet.
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er i korte trekk gjort gjeldende at ankenektelsen ikke var tilstrekkelig begrunnet og heller ikke er forsvarlig, idet underrettspraksis da var sprikende når det gjaldt kjøring med elsparkesykkel. I en dom fra Oslo tingrett var et alvorligere forhold gitt en langt mildere reaksjon.
- (8) *Påtalemyndigheten* har gjort gjeldende at det ikke er sannsynliggjort at det er feil ved lagmannsrettens saksbehandling.
- (9) Etter Høyesteretts dom i sak HR-2023-298-A ble partene gitt anledning til å uttale seg. A fastholdt sitt standpunkt fra anken. Påtalemyndigheten har ikke inngitt uttalelse.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til prøving av lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. I dette ligger blant annet at utvalget kan prøve om begrunnelsen er tilstrekkelig, og om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. HR-2021-2058-A. Lagmannsrettens begrunnelse må i tillegg vise at det er foretatt en reell overprøving, jf. Rt-2008-1764 avsnitt 51, som det også er vist til i en rekke avgjørelser, herunder den nevnte avgjørelsen HR-2021-2058-A avsnitt 27 og 40.
- (11) Som det ble påpekt i anken til lagmannsretten, var underrettspraksis på anketidspunktet sprikende med hensyn til straffutmåling for føring av elsparkesykkel i påvirket tilstand. Først ved Høyesteretts dom 16. februar 2023 (HR-2023-298-A) ble straffenivået avklart. Det fremgår i høyesterettsdommens avsnitt 28 at ved bruk av elsparkesykkel med promille rundt 0,8, som den aktuelle saken gjaldt, bør straffen være bot, og bøtenivået – når forholdet er tilstått – i utgangspunktet ligge på 15 000 kroner. Av dommens avsnitt 36 følger at det med en slik promille normalt ikke bør idømmes tap av førerett for motorvogn.
- (12) Anken som ledet til dommen i HR-2023-298-A, ble først henvist til behandling i avdeling etter at lagmannsretten nektet anken i saken her fremmet. Som nevnt var det imidlertid påpekt i anken at underrettspraksis sprikte, og dette var også mye omtalt i mediene. Betydningen av sprikende underrettspraksis og manglende høyesterettspraksis er imidlertid ikke vurdert i beslutningen om ankenektelse.
- (13) Høyesterett har i HR-2022-289-U avsnitt 14 uttalt:

«For at lagmannsretten skal nekte en anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum, må det være klart at anken ikke vil føre frem. Når det i liten grad foreligger rettspraksis som avklarer straffenivået, vil det kunne medføre at det ikke er forsvarlig å nekte anken fremmet, se Rt-2015-1513 avsnitt 11 og HR-2018-1564-U avsnitt 10 og 11.»
- (14) I lys av den situasjonen som forelå da lagmannsretten nektet anken fremmet, er dette treffende for vår sak. Det var ikke forsvarlig å nekte anken fremmet, og lagmannsrettens avgjørelse blir å oppheve.

(15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)